

ŠKOTSKE PRAVLJICE

Šolski center Celje
Gimnazija Lava

ŠKOTSKE PRAVLJICE

Celje, januar 2015

Škotske pravljice

Scottish Fairy Tales, retold by Philip Wilson

Lomond Books 2002

2. izdaja

Prevodi

Katja Šekoranja, Jan Polak, Jure Gorjup, Katarina Rajh, Neža Videmšek, Tjaša Zobec, Maja Hrlec, Tesa Arzenšek, Urška Povalej, Andreja Randl, Tamara Lešek, Nina Drev, Lana Kuzman, Sara Udovič, David Simunič, Rožle Toš

Ilustracije

Valentina Reberšak, Ingrid Mirnik, Neža Zdolšek, Nika Golavšek, Uroš Hostnik, Karin Vodeb, Marko Randl, Živa Trunkl, Kaja Pevec, Manca Langus, Patricija Košir, Nika Klanšek, Brigita Krajnc, Adrijan Piano, Sabrina Mramor, Nastja Strašek, Nastja Satler, Manca Bračič, Ana Gobec, Manca Glušič, Lara Gobec, Enea Jeram, Lea Vrhovnik, Nina Ulčnik, Kristina Božič

Ilustracija na naslovnici in zadnji strani

Valentina Reberšak

Mentorice

Mojca Poharc, Polona Zalokar, Andreja Vipotnik Ravnak, Darja Povše (ilustracije)

Lektoriranje

Tjaša Verdev

Priprava za tisk

Karmen Kotnik

Tisk

Grafika Gracer

Naklada

150 izvodov

Šolski center Celje

Gimnazija Lava

Celje, januar 2015

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

398.2(410.5)

ŠKOTSKE pravljice / [prevodi Katja Šekoranja ... [et al.] ;
ilustracije Valentina Reberšak ... et al.] - 2. izd. - Celje :
Šolski center, Gimnazija Lava, 2015

Prevod dela: Scottish fairy tales

ISBN 978-961-6871-10-5

277677056

Vsebina

Radoživi krojač.....	5
Zlatica in srebrnica	8
Vodnjak na koncu sveta.....	14
Princesa modrih gora	19
Vdovin sin in kraljeva hči	23
Katarina, lomilka orehov	27
Črni konj	32
Grška princesa in mladi vrtnar.....	37
Tjulnjica.....	44

Spremna beseda ob izidu škotskih pravljič

Ideja o prevodu škotskih pravljič kot šolski projekt se je porodila jeseni 2013, ko smo si v okviru projekta Evropska vas izbrali Škotsko kot deželo, ki jo želimo podrobneje spoznati. Tako so dijaki drugih, tretjih in četrtih letnikov Gimnazije Lava pod okriljem treh profesorice angleščine začeli prevajati izbrane pravljič. Pridružili so se dijaki prvih in drugih letnikov, ki so pravljič pod mentorstvom profesorice likovne umetnosti tudi slikovno opremili.

Iskrena zahvala vsem dijakom in dijakinjam, ki so posvetili svoj čas prevajanju pravljič in ilustriranju, vsem mentoricam, lektorici, oblikovalki knjige in gospe Beati Turnšek ter vodstvu Šolskega centra Celje, ki je odobrilo natis knjige. Najlepša zahvala velja tudi škotski založbi Lomond Books, ki se je prijazno odzvala in dovolila izid prevoda v šolske namene.

Polona Zalokar

Radoživi krojač

Pred davnimi časi je v gradu Sandell živel gospodar Veliki MacDonald. Rad je imel udobje in izmed vseh oblačil je najbolj oboževal svoje posebne hlače. To so bile oprijete kariraste hlače in telovnik skupaj v enem kosu. Nekega dne je ugotovil, da potrebuje nov par hlač, zato je poklical lokalnega krojača.

Ko je krojač prišel, mu je Veliki MacDonald povedal, kakšno oblačilo si želi in mu obljubil, da mu bo plačal dodatno, če bo hlače sešil ponoči v cerkvi. Veliki MacDonald je namreč slišal, da v cerkvi straši grozna pošast in želel je videti, kako se bo krojač odrezal v njeni prisotnosti.

Tudi krojač je slišal zgodbe o tej pošasti, ampak je bil radoživ možak, ki je oboževal izzive, sploh če je lahko z njimi zaslužil več denarja. Tako je še tisto noč odšel po soteski, skozi cerkvena vhodna vrata, v temno cerkev. Našel je nagrobnik, na katerega se je usedel in začel šivati. Kmalu je oblačilo začelo dobivati obliko.

Čez nekaj časa pa je krojač začutil tresenje cerkvenih tal pod nogami. Naredila se je ogromna luknja v kamnitih tleh in pokazala se je velika, grozovita glava.

»Ali vidiš mojo veliko glavo?« je zadonel glas.

»Vidim, ampak šival bom dalje,« mu je odgovoril krojač z oblačilom v rokah.

Glava se je ustavila med poslušanjem krojača, nato pa se je zopet dvignila in pošast je pokazala debel, močan vrat. »Ali vidiš moj močan vrat?« je vprašala pošast.

»Vidim, ampak šival bom dalje,« je zopet pogumno odgovoril krojač.

Nato so se pokazala ramena in telo. Pošast je zopet vprašala: »Ali vidiš moje močne prsi?«

»Vidim, ampak šival bom dalje,« je odgovoril krojač in se vrnil k

šivanju, čeprav so zdaj bili

nekateri šivi manj

natančni kakor prej.

Zdaj se je

pošast začela

dvigati hitro in

krojač je

lahko videl

njene roke.

Njen glas je

odmeval v

kamniti zgradbi:

«Vidiš moje

mogočne roke?«

»Vidim, ampak šival bom dalje,« je dejal krojač. Stisnil je zobe in nadaljeval z delom kakor doslej. Želel je namreč končati pred svitom, da bi lahko zahteval plačilo od Velikega MacDonalda.

Krojačeva igla je šivala vozec za vozlom, ko je pošast začela spuščati grozljive glasove in iz zemlje izvlekla prvo nogo. »Vidiš mojo močno nogo?« je glasneje vprašala pošast.

»Vidim, ampak šival bom dalje,« je dejal krojač. Šival je še zadnje šive, tokrat malo daljše, da bi lahko končal, še preden bi pošast uspela zlesti iz luknje.

Ko je pošast že skoraj prilezla iz jame, je krojač upihnil svečo, pobral svoje stvari in zvil končane hlače pod roko. Stekel je do izhoda, ko je začutil, da se pošast pojavlja za njim. Ko je že stekel iz cerkve, je slišal, kako težki koraki pošasti odmevajo po cerkvi.

Pred krojačem se je sedaj razprostrla velika soteska in tekkel je za svoje življenje. Tekel je hitreje kot kadarkoli doslej, saj je bil krepkega zdravja. Pošast je rjovela za njim, naj počaka, a krojač je tekkel vse hitreje, da so se njegove noge še komaj dotikale tal. Končno se je pred njim pojavil MacDonaldiv grad in vedel je, da lahko doseže njegov vhod.

Vrata so se na hitro odprla in takoj zaprla, tik za njim, niti trenutek prehitro ali prepozno. Ko so se vrata s treskom zaprla, je pošast treščila ob zid in se ustavila. Začela je besno pihati z namenom, da izkaže svojo jezo. Ujezilo jo je namreč, da ji je krojač ušel, ko ga bi bila že skoraj ujela.

Od takrat naprej je v zidu gradu Sandell viden odtis roke grozovite pošasti. MacDonald je krojaču pošteno plačal za opravljeno delo, ker je kljuboval cerkvi, v kateri je strašilo. Gospodarju so bile nove, elegantne hlače zelo všeč in nikoli ni opazil, da je bilo nekaj šivov daljših od drugih in slabše narejenih.

Zlatica in srebrnica

Nekoč je živel kralj, ki je imel za ženo kraljico po imenu Srebrnica in prelepo hčer, Zlatico. Skupaj so živeli srečno, vse do dne, ko sta Srebrnica in Zlatica sedli ob ribnik. Materin pogled je zašel v vodo in vprašala je plavajočo postrv: »Srebrna postrv v ribniku, kdo je najlepša kraljica na tem svetu?«

»Zlatica je najlepša,« je odgovorila riba.

Srebrnica je kipela od ljubosumja. Nikakor se ni mogla sprijazniti, da je na tem svetu oseba, prav v njeni družini, ki je lepša od nje.

Odločila se je, da bo poskrbela za hčerino smrt, in sicer bo pojedla njeno srce in

jetra, samo da bo prepričana, da je Zlatica mrtva. Kraljica je bila celo tako ljubosumna, da je odšla k svojemu možu in ga rotila naj ubije njuno hčer, njej pa izroči hčerino srce in jetra.

Ravno takrat pa se je po naključju zgodilo, da je iz daljne dežele prišel princ prositi Zlatico za roko. Kralj, ki je bil dober po duši, je videl, da se princ in Zlatica ljubita, zato je izkoristil priložnost in poslal Zlatico, da odide s princem in se z njim poroči. Potem ko je kralj šel na lov s svojimi možmi, je izrezal srnino srce in jetra ter jih dal svoji ženi. Ko jih je ta pojedla, je bila ozdravljena svojega ljubosumja.

Vse je potekalo v najlepšem redu, dokler ni kraljica zopet odšla do ribnika in vprašala postrv, kdo je najboljši.

»Tvoja hči, Zlatica, je najlepša od vseh,« je odgovorila postrv.

»Vendar moja hči je že dolgo časa mrtva!« je vzkliknila kraljica.

»Prav gotovo ni. Poročila se je namreč s čednim princem v daljni deželi.«

Ko je Srebrnica vprašala svojega moža, je ugotovila, da je postrv govorila resnico.

»Pripravite mi ladjo, obiskati moram svojo hčer,« je naročila Srebrnica.

In ker se je kralju zdelo, da jo je ljubosumje minilo, ji je dovolil to potovanje.

Princ je bil ravno na lovu, ko je Srebrnica prispela na cilj. Zlatica je videla svojo prihajajočo mater in v trenutku je vedela, da je v življenjski

nevarnosti. Poklicala je svoje služabnike, da so jo zaklenili v svojo sobo. Toda Srebrnica je bila zvita. Potem ko je našla Zlatico zaprto v sobi, jo je sladko ogovorila: »Bi bila tako prijazna in dala svoj mali prst skozi ključavnico, da ga lahko tvoja mati poljubi?«

Brž ko se je Zlatičin prst pojavil na drugi strani ključavnice, je zlobna

kraljica vzela bodalo, ki ga je bila prej pomočila v strup, in ga zapičila v Zlatičin prst. Princesa se je na mestu zgrudila in kmalu je bila mrtva. Strupeno konico je imela še vedno v svojem prstu.

Ko je prišel princ domov, je bil zgrožen nad tem, kar se je zgodilo. Vdril je v sobo in videl svojo mlado ženo ležati na tleh. Mrtva princesa je bila tako lepa, da je dal njeno telo ohraniti in zakleniti v njeno sobo, ključ pa je varoval pri sebi. Ko je minilo kar nekaj let od princesine smrti, je prinčev žalovanje nekoliko zbledelo, vendar se še vseeno ni nikoli nasmehnil. Tako se je odločil, da se bo še enkrat poročil. Svoji drugi ženi ni povedal nič o Zlatičinem telesu, ampak nekega dne je žena našla ključ sobe pokojnega dekleta. Bila je radovedna, da bi videla ta predel moškevega gradu, v katerega še nikoli ni stopila in ko nihče ni gledal, je potihoma odprla vrata in se napotila v sobo. Ko je videla to prelepo telo položeno v sobi na postelji, je naenkrat spoznala, da mora to zagotovo biti Zlatica, princesa, ki je tragično preminula, kajti slišala je pripoved o njeni smrti. Ko se ji je približala, je videla še vedno zapičeno bodalo v dekličinem prstu in bila je prepričana, da je to Zlatica. Še vedno radovedna, je druga žena izvlekla bodalo iz prsta in Zlatica je vstala, živa, kot je bila pred obiskom svoje matere.

Druga žena se je odpravila k princu in ga vprašala: »Kaj bi mi dal, če bi ti lahko spet vrnila nasmeh?«

»Resnično me nič ne bi moglo spraviti v smeh, razen če bi bila Zlatica živa,« je žalostno dejal princ.

»Potem pa pridi v njeno sobo in zagotovo jo boš našel živo.«

Skupaj sta stekla v sobo in princ je videl, da je govorila resnico. Druga žena je bila presenečena nad spremembo, ki je doletela njenega moža in vedela je, da je Zlatica njegova prava ljubezen.

»Sedaj imaš spet nazaj svojo pravo in edino ljubezen,« je rekla, »jaz pa moram oditi.«

Toda princ ji je bil tako hvaležen, da je ni želel pustiti in je celo vztrajal, da ostane ob njem in Zlatici. Dobro se jim je godilo, dokler ni Srebrnica vnovič odšla k ribniku. Kraljica je bila navdana z grozo, ko ji je postrv povedala, da je Zlatica še vedno najlepša ženska na tem svetu.

»Ampak saj sem jo vendar zabodla z zastrupljenim bodalom in je že dolgo mrtva,« je odgovarjala kraljica.

»Zabodla si jo, ampak še vedno je živa,« je odgovorila postrv.

In tako je Srebrnica še enkrat odplula na dom svoje hčere in spet se je zgodilo, da je ob njenem prihodu bil princ zunaj na lovu. Zlatica je videla, kako se ji mati približuje in začela je drgetati od strahu, nevedoč, kaj bo mati storila.

»Dovoli mi, da jo spoznam,« je mirno dejala druga žena in

odšli sta skupaj, kot da bi se odpravili pozdravit dobrodošlega gosta. Srebrnica je ponudila Zlatici dragoceno zlato čašo, ki jo je nosila. »Prinašam osvežilno pijačo za svojo hčer,« je dejala. Druga žena jo je hladno pogledala. »V tej deželi je navada, da najprej pijejo gostje,« je rekla.

Srebrnica je dvignila čašo k svojim ustom, ampak je omahovala, vedoč, če bi popila, bi umrla. V tistem trenutku pa je druga žena iztegnila roko in zadela čašo tako, da je nekaj smrtonosnega strupa steklo naravnost v materina usta. Zlobna kraljica se je zgrudila po tleh in služabniki so odnesli njeno telo, da jo pokopljejo. Končno so lahko Zlatica, princ in njegova druga žena živeli mirno življenje do konca svojih dni.

Vodnjak na koncu sveta

Nekoč je živel
ovdoveli kralj, ki je
imel zelo lepo in
dobrosrčno hčer.
Kralj se je poročil s
kraljico, ki je bila prav
tako vdova in tudi
ona je imela hčer,
vendar pa je bila ta
grda in hudobna.
Kraljica je sovražila
kraljevo hčer, kajti v
njeni prisotnosti je ni
nihče opazil, zato je
skovala načrt.
Kraljevo hčer je s
stekleničko poslala do
vodnjaka na konec
sveta, misleč, da se ne
bo nikoli več vrnila.

Deklica je dolgo hodila in je počasi postajala utrujena, ko je prišla do ponija, privezanega ob robu poti. Poni jo je pogledal in rekel: »Jezdi me, jezdi me, dobra princesa.«

»Seveda te bom jezdila,« mu je odgovorila deklica in poni jo je nesel preko barja, polnega bodičevja in robidovja.

Jezdila je daleč in končno prišla do vodnjaka na koncu sveta. Vzela je stekleničko in poskušala zajeti vodo iz vodnjaka, a je bil preglobok in stekleničke ni mogla napolniti. Nato so do nje prišli trije starci in dejali: »Umij nas, umij, dobra deklica in obriši nas s svojim lanenim predpasnikom.«

Umila jih je in v zameno so ji možje napolnili stekleničko z vodo. Ko so končali, so se obrnili k deklici in ji napovedali prihodnost: »Če si bila lepa do sedaj, boš sedaj še desetkrat bolj,« je rekel prvi.

»Diamant, rubin in biser naj pade iz tvojih ust vsakokrat, ko spregovoriš,« je rekel drugi.

»Zlato in srebro naj pade s tvojih las, ko jih boš česala,« je dejal tretji.

Kraljeva hči se je vrnila na dvor in na začudenje vseh so se prerokbe uresničile.

Vsi so se veselili dekličine sreče, le kraljica in njena hči ne. Zato se je kraljica odločila poslati na konec sveta tudi svojo hčer, da bi pridobila enake darove.

Ko je prehodila že velik del poti, je prišla do ponija, privezanega ob poti, tako kot pred njo kraljeva hči. Ampak ko jo je poni vprašal, če bi ga jezdila, mu je odgovorila: »Ali ne vidiš, da sem kraljičina hči? Ne bom te jezdila, ti umazano kljuse.«

Ponosna deklica se je odpravila naprej in kmalu je prišla do barja, pokritega z bodičevjem in robidovjem. Hoditi je bilo težko in trni bodikavih rastlin so ji hudo ranili stopala, zaradi bolečin kmalu ne bi mogla več hoditi.

Po dolgi in boleči hoji preko barja je končno prišla do vodnjaka na koncu sveta. S stekleničko je poskusila zajeti vodo, vendar je tako kot kraljeva hči ugotovila, da je ne bo dosegla. Nato je zaslišala tri možje, ki so dejali: »Umij nas, umij, dobra deklica in obriši nas s svojim lanenim predpasnikom.«

In deklica je ponosno dejala: »Vi umazana bitja, kaj mislite, da bi se kraljičina hči

trudila umivati in
brisati vaše
umazane obraze s
svojimi lepimi
oblačili!«

Trije možje
zato niso hoteli
pomagati deklici
zajeti vode,
ampak so se
obrnili k njej in
začeli prerokovati
njeno prihodnost.
»Če si bila grda,
boš sedaj še
desetkrat bolj,« je
rekel prvi.

»Žaba in krastača naj skočita iz tvojih ust vsakokrat, ko spregovoriš,« je rekel drugi.

»Ko si boš česala lase, bodo s tvojih las padale bolhe in uši,« je dejal tretji.

S prekletstvi, ki so zvenela v njenih ušesih, se je nesrečno dekle vrnilo domov. Kraljica je bila zelo prestrašena, ko se je njena hči vrnila domov, ker je bila resnično grša kot prej in žabe, krastače, bolhe ter uši so skakale z nje. Na koncu je zapustila kraljevi dvor in se poročila z revnim čevljarjem. Kraljeva poštena in dobra hči pa se je poročila z lepim princem in živela sta srečna do konca svojih dni.

Princesa modrih gora

Nekoč je živela revna vdova, ki je imela sina po imenu Will. Ker je bil vse, kar je imela, je lahko vedno počel, kar je želel in zato je postal len. Nekega dne mu je dejala: »Sin moj, začeti moraš svojo pot, le tako boš našel smisel svojega življenja.« In tako se je mladi Will odpravil svoji usodi naproti.

Potoval je, dokler ni prišel do deroče reke, ki jo je moral prečkati. Ko je videl, kako hitra je voda in kako ostre so skale, se je preplašil in malo počakal. Medtem ko je stal, ga je na drugi strani reke opazila gospodična, mu pomahala, naj prečka reko in končno se je opogumil.

Ko je Will prišel na drugo stran, mu je gospodična ponudila jedačo in pijačo, v zameno da poišče najlepšo cvetlico na njenem vrtu. Bil je prevzet nad lepoto gospodične in ji rekel: »Ti si najlepša roža na celem vrtu.«

Gospodična je že bila očarana nad njim, nato pa se je obrnila proti njemu. »Bi se poročil z mano?« ga je vprašala. »Pretilo ti bodo številne nevarnosti, ampak stala ti bom ob strani.«

Will jo je pogledal in brez pomisleka dejal: »Da, postal bom tvoj mož ne glede na to, s kakšno nevarnostjo se moram soočiti.« Nato mu je povedala svojo zgodbo. Bila je princesa kraljestva Modrih gora, nekega dne pa jo je demon Grimaldin odpeljal iz dežele njenega očeta. Čez tri noči naj bi demon poslal svoje legije, da bi se spopadle z Willom. Gospodična je dala Willu tri črne palice, vsaka je bila namenjena eni legiji demonov, in še mazilo za primer, če se mu kaj zgodi. »Pametno uporabi te reči, sedaj pa te moram zapustiti.«

Takoj, ko ga je gospodična zapustila, so se pojavile tri legije demonov. Demoni so bili oboroženi s strašnimi buzdovani, ki so jih stegovali proti Willu. Mladi mož je ustavil njihove udarce in uporabil palice, ki mu jih je podarila gospodična ter jih pokončal.

Naslednje jutro se je gospodična vrnila in bila je presenečena, da ga je videla živega in zdravega. »Dobro opravljeno. Noben moški do sedaj se še ni ubranil demonov s takšnim pogumom in spretnostjo. Danes ponoči bo prišlo dvakrat toliko demonov kot danes, da te preizkusijo, zato ti bom dala šest palic, da se jim ponovno zoperstaviš.« Gospodična ga je nato ponovno zapustila, še prej pa mu je dala malo večji lonček mazila, če bo ranjen.

In res je prispelo šest legij demonov, da se spopadejo z njim, on pa se je jih je ponovno uspešno ubranil.

Naslednje jutro je gospodična radostno pozdravila Willa.

»Tokrat ti moram podariti dvanajst palic za dvanajst legij, ki bodo prišle nocej. Pazi se Grimaldina, saj bo tudi on gotovo prišel.« Pustila mu je še več mazila, saj še nihče ni preživel boja z Grimaldinom, ne da bi bil huje ranjen.

Kmalu je Grimaldin in njegova vojska dvanajstih legij prispela in poglavar demonov je spregovoril Willu: »Kaj počneš tukaj?«

»Prišel sem, da bi rešil princeso Modrih gora.«

»Torej moraš umreti.«

Nemudoma so se demoni zapodili proti Willu, ta pa se jih je ubranil s palicami, kakor vedno do tedaj, toda tokrat je napadel še Grimaldin in podrl Willa na tla. Ranjeni mladi mož je ves v bolečinah uporabil mazilo. Bil je presenečen nad tem, kako je bil ponovno cel in zdrav, zato se je pobral in se soočil z Grimaldinom. Tokrat je premagal še poglavarja vojske demonov, ki se je stokajoče umaknil.

Ko se je princesa vrnila, je bila vidno olajšana. »Tvoja največja nevarnost je mimo,« je rekla Willu. »Vzemi to knjigo o zgodovini moje družine in ne pusti se motiti med branjem. Če boš vedel vse, kar piše v knjigi, boš eden očetovih najljubših in dovolil ti bo, da se poročiš z mano.«

Will je začel brati knjigo. Slišal je različne zvoke, ki so ga skušali zamotiti, vendar je bil povsem zatopljen v branje. Nato je slišal prihajati žensko, ki je prodajala jabolka. Ničesar si ni želel bolj od zrelega jabolka, zato je odvrnil pogled stran od knjige. Brž ko je končal, se je pognal proti jabolku s takšno močjo, da je omedlel.

Malo kasneje je prišel k sebi. Ženska z jabolki je izginila, princese pa ni bilo videti nikjer. Na klopi nedaleč stran je sedel star mož in Will ga je vprašal, če ve, kako priti do kraljestva Modrih gora. Starec ni vedel, zato je vprašal ribe morja, a tudi one niso vedele, kje se nahaja to kraljestvo. Mož je dejal: »Imam brata, 500 let starejšega od mene, ki lahko govori s pticami neba, on bo gotovo vedel ali pa bo poizvedel od ptic.«

Odpravila sta se do starčevega starejšega brata, kamor so bile poklicane tudi vse ptice. Nihče ni vedel, kje lahko najde kraljestvo Modrih gora, dokler ni prišel velikanski orel. »Jaz te lahko peljem do kraljestva,« je rekel orel in Will je zlezal na hrbet velikanske ptice.

V kraljestvu Modrih gora sta pristala blizu hiše prekrite z velikanskimi črnimi zavesami. Will je vprašal za napotke, vendar so mu tamkajšnji ljudje rekli, da mu ne morejo pomagati. Njihov gospodar je bil na nek način velikan, ki je ustrahoval kraljestvo in je moral vsak dan pojesti eno človeško žrtev. Kdorkoli, ki bi ubil velikana, bi zadovoljil kralja, ta pa bi mu v zameno dal roko svoje hčere.

Will je vedel, kaj mora storiti. Nadel si je oklep in odkorakal ven, da bi izzval velikana. Borila sta se brez usmiljenja in Will je končno zmagal. Princesa ga je prepoznala in ko je kralj izvedel, da je on ubil velikana, mu je dal dovoljenje, da se poroči s princeso. Po poroki je na grad prišla živeti še Willova mama in živeli so srečno do konca svojih dni.

Vdovin sin in kraljeva hči

Nekoč je živel mlad deček z imenom Jaka. Ko je njegov oče umrl, je pustil Jako in njegovo mamo brez denarja, zato se je odločil oditi v širni svet iskat delo.

Dolgo je hodil in naposled prišel do majhne hišice ob robu gozda. V njej so prebivali prijazni ljudje, ki so Jaki, ki je bil slaboten od poti, ponudili hrano in prenočišče. Zjutraj mu je lastnik ponudil službo in ta jo je z veseljem sprejel. »Imam čredo goveda, ki potrebuje nekoga, da bo pazil nanjo. Poleg travnika, kjer se pase govedo, je polje s sočnim sadnim drevjem, to polje je last velikana, ki te bo, če boš stopil na njegovo zemljo, zagotovo požrl.«

Tako je Jaka začel z delom in odšel na travnik, kjer se je paslo govedo. Kmalu je začel občudovati mikavno sadje, ki ga je zagledal na sosednjem polju. Zagledal je rdeča jabolka in zrele hruške, kot tudi druge vrste sadja, ki jih ni poznal. Pokukal je skozi ogrado in zdelo se je, da ni nikogar. Odločil se je, da hitro skoči čez, na velikanovo polje, ter si vzame nekaj sadja.

Ko je Jaka nabiral sadje, je po poti ob robu polja prišla starejša ženska. Tudi ona je občudovala sadje in prosila Jako, če bi ji ga nekaj nabral. Previdno se je ozrl naokoli, da bi se prepričal, da velikana ni v bližini. Ko je uvidel, da ni nikogar, ji ga je nekaj nabral in kmalu sta imela oba polne roke mikavnega sadja.

Stara gospa je bila zelo hvaležna in mu obljubila, da mu bo v zahvalo podarila nekaj posebnega. »Izvoli tri debele palice in meč. Kogarkoli boš

zabodel s tem mečem, bo zagotovo padel na tla mrtev in nikoli več se ti ne bo potrebno bati sovražnikov.« Jaka se ji je iz srca zahvalil in gospa je odšla. Kljub temu pa ga je skrbelo dejstvo, da se mu bo velikan želel maščevati za ukradene dobrine. Ni minilo veliko časa, ko se je velikan res pojavil. Jaka je v strahu hitro splezal na drevo, saj še ni preizkusil meča in ni bil povsem prepričan ali res deluje. A velikan je stopil do drevesa, iztegnil roko in se z vso silo uprl vanj tako, da je drevo padlo na tla. Medtem ko je Jaka padal proti tlom, je njegov meč oplazil velikana in ta se je mrtev zgrudil na tla.

Naslednji dan, ko je zopet pasel gospodarjevo čredo, se je med drevesi prikazal drugi velikan in glasno rjovel: »Kako si si upal ubiti mojega brata?« Jaka je izvlekel svoj meč in z enim samim udarcem pogubil velikana. Ko je gledal ogromno truplo se je spraševal, če lahko naleti še na kakšnega velikana.

Tretji dan se je pojavil še tretji velikan. Jaka se je skrtil v votlino drevesa in slišal rjojenje tega strašnega bitja: »Tako sem lačen, da si moram privoščiti eno govedo.« »Najprej moraš vprašati mene za dovoljenje,« se je iz votline zadril Jaka. »Oh, ti si, ki si pokončal moja dva brata?« je zarjovel velikan. »Prej ali slej bo po tebi, saj ju bom maščeval.« Ampak ko se je velikan približal drevesu, ga je Jaka zabodel s svojim čudežnim mečem in zadnji med velikani je mrtev obležal na tleh.

Ko je Jaka prišel k sebi, se je odločil, da poišče grad, kjer živijo velikani in ugotovi, kaj tam skrivajo. Ko je prišel, je strežaju, ki je pazil na grad, povedal, da je pogubil vse tri velikane in strežaj mu je, osupel nad njegovo močjo, dal ključke kraljeve zakladnice. Jaka je vzel nekaj denarja in odhitel nazaj domov, da vidi svoje ljudi.

Ko je prišel, je svojo deželo našel v nemiru. Ljudje so jokali in mu povedali, da je ogenj-bruhajoča pošast prišla nad deželo in jo uničila.

Povedali so mu tudi, da vsak dan požre eno mlado deklico oziroma dečka. Naslednji dan pa se namerava vrniti po kraljevo hčer, če nihče ne bo uspel pogubiti te zverine ali jo odgnati.

Jaka si je nadel oklep in vzel svoj mogočni meč. Nato je odšel, da bi videl princeso, ki jo je želela pošast požreti. Za svoje pogumno dejanje pa je hotel povračilo, in sicer poroko s kraljevo hčerjo. Kraljična je takoj privolila, Jaka pa je v olajšanju zaspal v njenem naročju. Medtem ko je spal, je princesa v njegove lase stkala bele kamenčke za srečo.

Nenadoma je zver vdrla v sobo. Princesa je v strahu začela na ves glas kričati in s tem prebudila Jaka. V enem gibu je skočil na noge in zgrabil svoj čudežni meč. Orožje je držal proti njej in se pripravil na napad, vendar zaradi ognja, ki je prihajal iz njenih ust, ni mogel priti dovolj blizu, da bi jo ranil. Jaka je mahal s svojim mečem in pošast je bruhala ogenj, dokler se ni utrudila in se odplazila stran.

Naslednji dan se je pošast vrnila in zgodba prejšnjega dne se je ponovila.

Jaka je veliko razmišljal, kako bi premagal to zver. Ker mu je ogenj povzročal velike težave, se je domislil rešitve. Tretji dan si je sposodil kamelo in jo pripravil, da je spila nekaj sodov vode. Ko se je zver vrnila in začela bruhati ogenj, je kamela pljuvala vodo in tako gasila plamen. Nato je, preden je uspela pošast ponovno izbruhniti plamen, Jaka skočil k njej, jo zabodel in zmaj je umrl. Tako so bili vsi rešeni.

Jaka in princesa sta se zaročila. Pred načrtovanjem poroke pa si je Jaka zaželel še malo potovati, zato je odšel in pustil princeso samo doma. Po devetih mesecih se ji je rodil otrok, za katerega pa ni nihče vedel, kdo je njegov oče. Kralj je bil zelo jezen na svojo hčer, ta pa ga je pregovorila, naj gre z njo do vile, ki jima mogoče lahko pomaga. Vila je na otrokovo dlan položila limono in rekla: »Samo otrokov pravi oče bo lahko to sadje

odstranil iz njegove dlani.« Kralj je dal sklicati vse može v kraljestvu v palačo in vsak od njih je skušal odstraniti limono. Trudili so se na vse pretege, vendar sadje ni hotelo odstopiti. Ko so že vsi obupali, pa se je pojavil Jaka. Komaj se je dotaknil otrokove dlani, že je limona padla na tla.

Kralj je bil zelo jezen na Jako in hčer ter želel, da takoj zapustita palačo, saj sta ga zelo osramotila. Oblekel ju je v raztrgana oblačila in krpe, ju posadil v razpadel čoln in ju izgnal na morje. Bila sta brez denarja, brez hrane in brez pomoči. Imela sta le drug drugega, nekaj oblečenih cunj in čoln, ki se je začel potapljati. Ko sta že mislila, da bosta potonila, se je pojavila gospa. »Jaz sem vila, ki je dala Jaku meč in obvarovala princeso pred zmajem. Še enkrat vama bom pomagala,« je rekla in se lotila dela. Čoln je spremenila v razkošno ladjo, raztrgane cunje spremenila v prefinjena oblačila in ju usmerila nazaj proti grajski palači.

Na gradu je Jaka pojasnil kralju, kdo je. »Jaz sem tisti, ki je obvaroval vašo hčer pred strašno pošastjo.« Pokazal mu je zmajevo glavo kot dokaz, da govori resnico. Za dodaten dokaz pa mu je princesa pokazala vse stlane kamenčke v Jakovih laseh. Ko je kralj spoznal resnico, jima je dovolil, da se poročita. Jaka je postal novi kralj in živeli so srečno do konca svojih dni.

Katarina, lomilka orehov

Pred davnimi časi sta živela kralj in kraljica, ki sta imela vsak po eno hčer. Kraljeva hči Katarina je bila lepša kot kraljičina, zato je bila kraljica nanjo ljubosumna. Vladarica je kmalu začela iskati način, kako uničiti Katarinino lepoto.

Kraljica je nekega dne obiskala čarovnico, ta pa ji je naročila, naj deklico pošlje k njej, a mora paziti, da bo praznega želodca. Naslednje jutro je vladarica poslala Katarino k čarovnici po jajca, dekletu pa je pred odhodom uspelo nekaj prigrizniti. Ko je prispela, ji je čarovnica naročila: »Dvigni pokrov tistega lonca« in ona je storila, kot ji je bilo naročeno, a se ni nič zgodilo. Čarovnica je deklici naročila, naj kraljici pove, naj zaklene shrambo.

Vladarica je tako sklepala, da je nekaj pojedla, zato je bila naslednje jutro bolj pazljiva. Katarina je znova odšla do čaravnice, na poti pa je videla nekaj vaščanov obirati grah. Prijazni ljudje so lačni deklici ponudili nekaj graha, zato se zopet ni nič zgodilo, ko je odprla pokrov lonca.

Tretji dan je kraljica pospremila Katarino do čaravnice in jo opazovala vso pot. Ko je znova dvignila pokrov lonca, je ven skočila ovčja glava in zamenjala njeno. Kraljica je bila končno zadovoljna.

Ko je kraljičina hči videla Katarino, se ji je ta zasmilila. Njeno glavo je pokrila s krpo in oznanila: »Pojdiva in poglejva, če obstaja kdo na tem svetu, ki te lahko ozdravi.« Deklici sta dolgo potovali, dokler nista prišli do mogočnega gradu. Katarinina polsestra se je slabo počutila, zato sta upali, da bosta lahko ostali v gradu. Ko sta vprašali mimoidoče, sta izvedeli, da pripada kralju. Potrkali sta na vrata in stražarji so ju spustili naprej.

V gradu sta povedali, da sta popotnici, ki prihajata od daleč in iščeta prenočišče. Kmalu so ugodili njuni želji v zameno za to, da bo Katarina bedela ob kraljevem bolnem sinu. Za plačilo so ji obljubili mošnjiček srebra, ki ga je z veseljem sprejela.

Vse je potekalo dobro, dokler grajska ura ni odbila polnoč in je princ začel plezati iz postelje. Oblekel se je, odprl vrata in šel do konjskih staj. Katarina mu je sledila in poskrbela, da je ni videl niti, ko je skočila na konja za njim.

Jezdila sta skozi gozd. Med ježo je Katarina segla po orehe in jih shranila v predpasnik. Ko sta prišla do zelenega hriba, je princ ustavil konja in rekel: »Odprite vrata in pustite princu vstopiti.« »In njegovemu dekletu tudi,« je zašepetala Katarina. Odprla se je ena stran zelenega hriba in odjezdila sta noter. Katarina je videla dvorano, v kateri so plesali dame in gospodje. Sedela je pri vratih in videla vile ter otroka, ki se je igral s čarobno palico. »Trije zamahi čarobne palice bi pozdravili Katino polsestro,« je rekla ena od vil. Katarina je zakotalila orehe po dvorani do otroka, ki je pozabil na palico, ona pa jo je skrila v predpasnik.

Ko je petelin zakikirikal, je princ zajahal svojega konja, Katarina pa je skočila za njim. Skupaj sta jezdila nazaj do gradu. Takoj ko je lahko, se je Katarina svoje sestre trikrat dotaknila s čarobno palico, ona pa je ozdravela in ovčja glava je izginila. Katarina se je usedla pred kamin, tolkla orehe, jih jedla, kot da se ne bi nič zgodilo. Ko jo je kralj vprašal, kako se je spopadla s stanjem njegovega sina, je odgovorila, da je imel dobro noč. Kralj jo je prosil, naj ostane z njim še eno noč in ji ponudil mošnjiček zlata v plačilo.

Naslednjo noč je Katarina spet sedela poleg prinčeve postelje in ko je ura odbila polnoč, je princ zopet odjezdil do zelenega hriba.

Kralj je prosil Katarino, naj sina pazi še eno noč. »Kako naj te tokrat nagradim?« je vprašal kralj. »Pusti mi, da se poročim s tvojim sinom,« je odgovorilo dekle.

Tako kot prejšnji dve noči, je princ odjezdil do zelenega hriba. Katarina je tiho sedela, medtem ko je princ plesal. Zopet je opazila majhnega otroka, ki je imel čarobno palico, tokrat se je igral s ptičem in slišala eno od vil reči: »Trije koščki te ptice bodo ozdravili princa.« Katarina je zakotalila orehe po tleh do otroka, dokler ni pozabil na ptico in palico skrila v svoj predpasnik.

Vrnila sta se do gradu in namesto da bi Katarina zopet tolkla orehe, je oskubila ptico in jo spekla. Ko je princ zavohal ptico, je rekel, da zelo lepo diši in da bi rad malo tega mesa pojedel. Katarina mu je dala en košček in princ se je dvignil tako, da je podpiral svojo težo na komolcih. Dala mu je drugi košček in usedel se je na posteljo. Dala mu je še tretji košček in princ je vstal in sedel ob kamin.

Ko so kralj in ostali prišli v sobo, so zalotili princa in Katarino pri trenju orehov. Princ je bil videti tako dobro, kot še nikoli in kmalu sta se poročila. Med tem se je kraljev drugi sin poročil s Katarinino polsestro. Vsi so živeli srečno in brez kančka ljubosumja do konca svojih dni.

Črni konj

Nekoč je živel kralj, ki je imel tri sinove. Ko je umrl, je najmlajšemu zapustil le belega, starega, šepajočega konja in ko je sin spoznal, da ne bo dobil ničesar več, je odšel od doma v svet.

Tako je nekega dne srečal moškega, ki je jahal na črnem konju. Pozdravila sta se in moški mu je dejal: »Dovolj mi je te črne zverine, jo želiš zamenjati za svojega konja? Ta konj te bo popeljal, kamorkoli si želiš.« Kraljevič je pomislil na vse kraje, ki bi jih rad obiskal in privolil v kupčijo ter tako zamenjal svojega starega, šepajočega konja za neznančevega žrebca.

Kraljevič si je že dolgo želel obiskati kraljevino Podvalsko, zato se je odločil, da se bo odpravil tja. In res, še preden je naslednji dan sonce vzšlo, ga je črni konj že pripeljal tja. Kralj je na dvoru ravno iskal nekoga, ki bi odpotoval v Grčijo, saj se je kraljev sin želel poročiti s tamkajšnjo princeso in potrebno bi jo bilo pripeljati v kraljestvo Podvalsko. Takrat je pristopil mladi jezdec črnega konja in se javil, da bo on opravil to nalogo.

Na poti v Grčijo mu je črni konj povedal, da še nihče v Grčiji ni videl konja in da bo princesa zagotovo želela poskusiti jezdit, opozoril pa ga je tudi, naj ji reče, da lahko jezdi le z njim, drugače ga lahko kdo poskuši ukrasti.

Ko sta prispela, je bilo natanko tako, kot je dejal črni konj; princesa je videla konja iz svojega stolpa in ga je takoj hotela jezdit, a ko ga je zajahala z enim od svojih služabnikov, ga je konj vrgel s hrbtna in tako sta princesa in mladi jezdec črnega konja sama krenila na pot domov.

Kmalu sta prispela v Podvalsko in princ se je hotel kar najhitreje poročiti, a princesa je ugovarjala: »Ne bom se poročila, dokler ne bom imela srebrnega kelih, ki ga ja imela na svoji poroki moja mati in njena mati pred njo.« Princ je prosil mladega jezdeca, naj mu prinese kelih pred naslednjim dnem in tako je bil naš junak spet na poti.

Ko je jezdil nazaj v Grčijo, mu je konj povedal, kaj naj naredi: »Danes se bo kelih podajal iz rok v roke na dvoru. Pojdi tja in se pretvarjaj, da si eden od kraljevih ljudi in ko boš dobil kelih, ga vzemi.« Spet se je zgodilo natanko tako, kot je konj dejal in kmalu sta bila nazaj – s srebrnim kelihom. A takoj, ko je princ začel govoriti o poroki, je princesa spet oporekala: »Ne bom se poročila, dokler nimam srebrnega prstana, ki ga je na svoji poroki nosila moja mati in njena mati pred njo.« In spet sta se črni konj in njegov jezdec odpravila v Grčijo, da bi zadovoljila princeso. Ko sta tokrat jezdila, mu je konj dejal: »To bo zelo zahtevna preizkušnja, najprej

bova morala preplezati sneženo goro, potem ledeno goro in nazadnje ognjeno goro.« Ko sta jezdila naprej, je bil kraljevič začuden, s kako velikimi skoki je konj premagoval sneženo in ledeno goro. Ves premražen se je oklepal konjeve grive, ko je ta zadnjič skočil in s tem skokom sta premagala ognjeno goro tako hitro, da sta komajda čutila plamene.

»Zdaj pa pojdi v mesto in zvari železno konico, za vsak sklep v mojem telesu in jih zabodi vame, kot ti to ukažem,« mu je dejal konj. Kraljevič je bil zmeden, a ga je vseeno poslušal in naredil, kot mu je bilo ukazano. Šel je h kovaču in dal narediti železne konice in jih zabodel v konja. »V bližini je veliko jezero,« mu je dejal, »opazuj gladino vode, ko se bom potopil vanj in videl boš, da bo prekrito s plameni. Ko vidiš, da plameni ugašajo, počakaj še malo in prinesel ti bom prstan.« Skupaj sta odšla do jezera in mladenič je počakal na bregu, medtem ko je konj zabredel v vodo. Kmalu je jezero res zagorelo in mladenič je videl plamene na vodi.

Čakal je in čakal, dokler ni že začel dvomiti, če bo sploh še kdaj videl črnega konja. Tedaj pa, tik pred zoro, so plameni začeli ugašati in iz jezera se je pokazal črni konj. Ostala je le še ena konica na njegovi glavi in na njej je bil srebrn prstan. Ko sta se vrnila v Podvalsko in je princ spet začel govoriti o poroki, je princesa imela še zadnjo zahtevo: »Ne bom se poročila s teboj, dokler mi ne zgradiš gradu.«

Princ je bil zelo razdražen; gradnja gradu bi trajala leta, črni konj pa je dejal: »To je najlažja naloga in kar prepustite to meni.« Res je kmalu množica kopačev, kamnosekov, tesarjev in kovačev delala in še pred zoro naslednjega dne je bil grad dokončan.

Tedaj pa je princesa rekla: »Grad je res čudovit, a še vedno se ne morem poročiti s teboj.« »Zakaj pa ne?« je vprašal princ. »Ker se želim poročiti z jezdecem črnega konja, saj je on opravil vsa izjemna dejanja, medtem ko si ti samo stal ob strani.«

ČRNI KONJ

In res sta se poročila in živela srečno v gradu, ki jima ga je zgradil črni konj. Minila so tri leta in v svoji sreči je jezdec čisto pozabil na črnega konja, dokler ga nekega dne ni videl, kako se pase tam, kjer ga je pustil. Takoj mu je bilo žal, ker ga je zapustil in se mu je želel opravičiti, konj pa mu je dejal, da naj mu odseka glavo. Kraljevič, ki je najprej oporekal, se

je na koncu vdal in mu snel glavo z enim samim čistim zamahom in takrat se je namesto konja pojavil čeden mladenič. »Pozdravljen svak!« mu je dejal in se nasmehnil. Razložil mu je, da je bil pod urokom in da ga je zdaj osvobodil ter se mu zahvalil, da ga je rešil tega prekletstva. Povedal mu je tudi, da si je pomagal z znanjem očetovega kraljestva. In sedaj je bil kraljevič resnično srečen, saj je imel čudovito ženo in dobrega prijatelja.

Grška princesa in mladi vrtnar

Nekoč je živel kralj, ki je imel le eno hčer. Ko je zbolel, je odkril, da mu jabolka z drevesa na njegovem vrtu pomagajo, zato ga je zelo razjezilo, ko je v vrt priletela čudna pisana ptica in mu začela krasti jabolka.

Poklical je svojega vrtnarja: »Svojega dela ne opravljaš dobro!« je kričal. »Mojo jablano bi moral stražiti dan in noč, saj mi ptica želi vse ukrasti!«

»Ne bo se ponovilo, vaše veličanstvo,« je odgovoril vrtnar. »Tudi moji trije sinovi bodo stražili vrt. In če se bo drevesu približala ptica, bodo nanjo streljali z loki.«

Tisto noč je jablano stražil vrtnarjev najstarejši sin. Postajal je vedno bolj utrujen, dokler ni zaspal ob jablani. Kralj je imel zelo rahel spanec, zato se je takoj, ko je zaslišal zvok kril, zbudil in stekel k oknu pogledat, kaj se dogaja. Ko je videl, kako mu ptica krade enega najlepših sadežev z drevesa, je zakričal na spečega vrtnarjevega sina: »Zbudi se, ti nebodigatreba!« Deček je zgrabil lok in puščice, a bil je prepozen, saj je ptica že ušla.

Naslednjo noč je bil na vrsti za stražo vrtnarjev drugi sin, a tudi on je zaspal in ptica je zopet prišla ukrasti jabolko. Kralj je zakričal nad mladeničem, ki se je zbudil, ko je ptica že odletela. Izginilo je še eno čudovito jabolko.

Tretjo noč pa je bil na straži vrtnarjev najmlajši sin. Želel si je ostati buden in se tako izkazati pred kraljem. Seveda je tudi to noč na vrt prišla ptica, a fant je še pravi čas ustrelil z lokom in skupaj s puščico je na tla padlo eno izmed peres.

Kralj je bil zadovoljen, saj je fant uspel prestrašiti ptico, preden bi izginilo še kakšno jabolko. Ob pogledu na izpadlo pero pa je bil osupel. Bilo je namreč iz najčistejšega zlata. Odločil se je, da mora to ptico ujeti, zato je dal po celotnem kraljestvu razglasiti, da bo tistemu, ki mu prinese to zlato ptico, dal polovico svojega kraljestva in celo svojo hčer za ženo.

Vsi mladi fantje na dvoru, tudi vrtnarjevi sinovi, so se spraševali, kje bi našli to ptico. Najstarejši vrtnarjev sin je nekega dne srečal lisico, ki mu je dejala: »Če želiš najti zlato ptico, pojdi naprej po tej cesti in prišel boš do hiše revnega moža in žene. Tam ostani čez noč.« Mladenič je res šel po tej cesti, a ko je prišel do hiše, se je raje pridružil ljudem, ki so se na drugi strani ceste zabavali, jedli, pili in plesali.

Enako se je zgodilo tudi drugemu izmed bratov, tudi on je od lisice dobil enak nasvet, a je bila želja po zabavi prevelika in se je raje pridružil bratu.

Nato je lisico srečal še najmlajši vrtnarjev sin. Poslušal je njen nasvet in prenočil pri revnem paru. Ko se je naslednje jutro odpravil na pot, je spet srečal lisico, ki mu je rekla: »Dobro, da si upošteval moj nasvet. Ali veš, kje je zlata ptica?«

»Ne vem,« je rekel mladenič.

»Živi v palači španskega kralja, zelo daleč od tu,« je rekla lisica.

Mladenič je postal kar žalosten, saj ga je čakalo še dolgo potovanje.

»Nikar ne bodi žalosten,« je rekla lisica. »Skoči na moj rep. Kot bi mignil, bova tam.«

Odpravila sta se in res, v hipu sta prišla do španske palače. Lisica mu je rekla: »Hitro prinesi ptico in ne išči drugega zaklada.«

Mladenič je našel ptico v dolgočasni železni kletki, zraven nje pa še čudovito zlato kletko. Pomislil je, da bi bila ta bolj primerna za ptico, zato jo je želel zvačiti vanjo. A ptica se je glasno oglasila in takoj so bili okoli njiu vsi stražarji, mladenič pa se je kmalu znašel pred kraljem samim.

»Moral bi te obesiti, ker si tat. A ti bom dal še eno priložnosti in če ti uspe, dobiš še ptico. Pripelji mi žrebico maroškega kralja. To je konj, ki teče najhitreje od vseh. Če to storiš, je ptica tvoja.«

Mladenič je v palačo maroškega kralja spet odšel na lisičinem hrbtu in ko sta prispela, mu je lisica zopet rekla, tokrat bolj jezno: »Ko prideš v hlev, se ničesar ne dotikaj, niti vrat. Samo konja spravi iz hleva in pojdi.«

Ampak spet je zagledal nekaj čudovitega, tokrat zlato sedlo. Želel ga je zamenjati z navadnim usnjenim sedlom na žrebičinem hrbtu, a še preden se ga je dotaknil, so bili tu stražarji in kralj.

»Moral bi te obesiti, ker si tat. Vendar, če mi pomagaš, te bom pustil oditi, s seboj pa boš lahko odpeljal tudi žrebico.« Kralj mu je pojasnil, da se želi poročiti z grško princeso Zlatičico, zato mu je naročil, naj mu jo pripelje.

Spet sta lisica in mladenič odšla. Do mraka sta že prispela pred grško palačo. »Naj se princesa ničesar in nikogar ne dotika!« ga je opozorila lisica.

Mladi vrtnar je princesi razložil, zakaj jo želi odpeljati v Maroko. Sprva ni hotela iti tako daleč k možu, ki ga ni niti poznala, a ob pogledu na mladeniča se je ogrelo njeno srce in je pristala. »Naj se le poslovim od očeta,« je prosila. Ko je poljubila očeta, ki je spal, je tako glasno zastokal, da so pritekli vsi kraljevi stražarji.

Ker je videl, da je princesa na varnem, je kralj dal vrtnarju priložnost in ga poslušal. Bil je žalosten, saj je že izgubil sina, ki ga je začarala zlobna čarovnica. »Če počistiš velik kup zemlje pred palačo, lahko odpelješ princeso,« je rekel kralj. Vedel je, da to ni uspelo še nikomur, saj je bil kup z vsako lopato zemlje, ki so jo skušali odmetati, večji.

Vrtnarju pa je tudi nemogoče uspelo. »Zagotovo mi je pomagala lisica,« si je mislil.

Princesa, vrtnar in lisica so odšli proti palači v Maroku, a se zaljubljenca nikakor nista mogla posloviti, zato sta ukanila kralja in zbežala na žrebičinem hrbtu. Žrebica je bila hitra kot veter in ko so prispeli do španske palače, jih je tam že čakala lisica, ki jima je rekla: »Prešibka sem, da bi vaju lahko oba odnesla od tu. Ko boš kralju predal žrebico, jo pobožaj in ko ne bo pozoren, skoči na njen hrbet in hitro odidi.«

Kralj mu je prinesel zlato ptico in namesto da bi mu vrtnarjev sin predal žrebico, je urno odjahal skozi grajska vrata. Kralj je kar osupnil. Kmalu je fant prijahal do lisice in princese ter so skupaj odšli domov.

Ko so končno prispeli na mesto, kjer je vrtnar prvič srečal lisico, se ji je želel zahvaliti za pomoč.

»Zdaj pa jaz tebe prosim za pomoč,« mu reče lisica. »Z mečem mi odsekaj glavo in rep.« Ker najmlajši vrtnarjev sin tega ni mogel storiti, je to storil njegov najstarejši brat, ki ni vedel, v kolikšno pomoč je bila lisica.

Glava in rep sta izginila, na mestu lisice pa je stal postaven mladenič. Princesa je v njem takoj prepoznala svojega brata, ki je bil začaran.

Grška princesa in vrtnar sta bila zdaj presrečna in veselje sta želela deliti s kraljem. Vsi trije so šli h kralju in njegovi hčeri, mu dali zlato ptico in povedali celo zgodbo. Sledila je poroka vrtnarja z grško princeso in njenega brata s kraljevo hčerjo.

Kralj je bil tako navdušen nad zlato ptico, da sta celo skupaj uživala v sadovih njegovega najljubšega drevesa. In vsi so živeli srečno do konca svojih dni.

Tjulnjica

Nekoč je živel kmet, ki ni bil poročen. Prijatelji so ga pogosto zbadali, ko je rekel, da ga ženske ne zanimajo, a se za to ni zmenil. Zanimala ga je samo njegova kmetija, ki je dobro stala in mu prinašala dosti denarja.

Nekega dne se je sprehajal ob obali, bila je oseka, in opazil skupino tjulnjev-ljudi. Nekateri so se sončili na skalovju, drugi so plavali in se igrali v morju. Neznansko so uživali in kmeta niso opazili, zato se je prikradel bliže. Opazil je, da so vsi slekli svoje tjulnje kože in razkrili svoja telesa, ki so bila bleda kot njegovo.

Pomislil je, kako zabavno bi bilo ujeti enega izmed teh tjulnjev-ljudi, zato se je splazil bliže in nato stekel proti njim. Hitro so pograbili svoje kože in poskakali v vodo, le eno izmed kožo je zgrabil kmet.

Gledal je, kako so odplavali in nato pešočil domov čez obalo. Ko je kmet odhajal, je za sabo slišal ihtenje. Obrnil se je in zagledal jokajočo tjulnjico. »Prosim, vrni mi mojo kožo,« je jokala. »Brez nje se ne morem vrniti k svoji družini v morje.«

Kljub sočutju je bil kmet popolnoma očaran nad njeno lepoto, zdela se mu je privlačnejša od katerekoli navadne ženske. Razkril ji je svoja čustva in jo prepričal, da se mu je pridružila v življenju na kopnem ter postala njegova žena.

Dolgo sta živela skupaj. Bila je dobra žena, kot bi bila katerakoli druga, saj mu je rodila sedem otrok, štiri dečke in tri deklice. Videti je bila srečna in pogosto so jo slišali peti, a včasih je vseeno hrepenela po morju.

TJULNJICA

Nekega dne je kmet odšel na ribolov, s sabo pa je, kot že velikokrat poprej, vzel svoje tri najstarejše sinove. Medtem ko so lovili, je tjulnjica poslala tri izmed preostalih otrok na obalo, da bi nabrali školjke in polže. Najmlajša hči je ostala doma pri materi, saj je imela oteklo stopalo in je težko hodila.

Ko so vsi odšli, je tjulnjica začela brskati po celi hiši. Sprva se je pretvarjala, da pospravlja, a je hčerka hitro opazila, da nekaj išče in ji rekla: »Kaj tako iščeš, mama?«

»Tega ne smeš nikomur povedati, ljubica,« je rekla tjulnjica. »Iščem eno posebej nežno kožo, da ti naredim povoj za tvoje oteklo stopalo.«

TJULNJICA

Deklica ji odgovori: »Mislim, da vem, kje bi lahko bilo nekaj takega. Nekoč, ko te ni bilo doma, je oče mislil, da spimo, vendar sem ga videla, kako je vzel kožo in jo gledal. Potem jo je previdno zložil in jo skril nad posteljo.«

TJULNJICA

Tjulnjica je takoj stekla tja in potegnila svojo kožo izpod tramov. »Zbogom, mala moja,« ji je rekla in odhitela skozi vrata proti obali. Tam si je oblekla kožo, skočila v morje in hitro odplavala stran. Nek tjulenj-človek jo je opazil in navdušen pozdravil. V njej je prepoznal ženo, ki jo je ljubil že davno tega.

Ko je kmet veslal proti obali, je zagledal svojo ženo, ki je zaplavala v valove. »Zbogom, dragi mož,« mu je zaklicala. »Imela sem te rada, lepo si ravnal z menoj, a zdaj je čas da se vrnem nazaj k svoji pravi ljubezni. Čas je, da se vrnem v morje.«

Takrat jo je kmet zadnjič videl. Zelo je pogrešal svojo tjulnjico in dolgo je trajalo, preden si je opomogel od žalosti. Pogosto se je še sprehajal ob obali in na skrivaj upal, da jo bo vsaj za trenutek spet videl.

